

mihael

KAPELANIJA SV. MIHAELA ARKANDELA MUP - SJEDIŠTE I RAVNATELJSTVO POLICIJE

DVADESET I SEDMA NEDJELJA KROZ GODINU

*VINOGRAD ĆE IZNAJMITI
DRUGIM VINOGRADARIMA*

mihael

25 / 2020.

**LISTIĆ POLICIJSKE KAPELANIJE
SV. MIHAELA ARKANĐELA
MUP - SJEDIŠTE I
RAVNATELJSTVO POLICIJE**
Godište XV. (2020.), Broj 245455),
dvadeset i sedma nedjelja kroz godinu
4. listopada 2020.

Kontakt:
vlč. Željko Rakošec, policijski kapelan
tel.: 22 712, 85 682;
e-mail: zrakosec@mup.hr

Vinko Bakula, pomoćnik kapelana
tel.: 88 853, 82 805;
e-mail: vbakula@mup.hr

Slika na naslovnici: Mladen Veža,
<http://www.samostan-zaostrog.com/>

LISTOPAD

Ned	4.	DVADESET I SEDMA NEDJELJA KROZ GODINU Franjo Asiški; Franka; Kajo
Pon.	5.	Sv. Faustina K.; Flavijan
Uto.	6.	Bruno; Fides; Verica
Sri.	7.	BDM od Krunice (Gospa Ružarica)
Čet.	8.	Demetrije; Hugo; Šimun
Pet.	9.	Dionizije Aeropagit.; Ivan Leonard
Sub.	10.	Franjo Borgia; Daniel

MEDITACIJA

Zaboravljeni križ 3

SLUŽBA RIJEČI DVADESET I SEDMA NEDJELJA KROZ GODINU

UVOD U ČITANJA
**Pravedna nadoknada za učinjena
djela** 4

ČITANJA
**Vinograd će iznajmiti drugim
vinogradarima.** 6

HOMILIJA
Bog uvijek novih mogućnosti 8

KATEHEZA

**Sakramenti
Ženidba** 10

Mali vjeronaučni leksikon 14

PRIČA
Poslanje 15

NAŠI POKOJNI 16

UZ BLAGDAN

Blažena Djevica Marija od Krunice 20

Zaboravljeni križ

U posljednje vrijeme ocu su poslovi išli loše. Kod kuće se stalno svađao s mamom. Zato se njihov dječak najradije skitao.

I djed je bio zle volje. Stalno je pio i ubrzo umro kao da je slutio sramotu koja se nadvila nad cijelu obitelj. Na kraju su zbog dugova morali prodati i kuću.

Majka je trpala posljednje stvari u veliku kutiju, a baka ju je gledala šutke, oslonjena o dovratnik. Izvana se čuo zvuk automobilske sirene, znak da je tata postao nervozan.

-*Idem, no, idem!* – mama je promrmljala sebi u bradu. Zatim je podigla glavu i odlučno rekla:

– *Neću se osvrnuti!* – i odmah se potom osvrnula. Bio je to posljednji pogled na izgubljeni dom. Dvije su žene imale oči pune suza.

Baka je još jednom duboko uzdahnula. Teška se koraka odvojila od kuhinje u kojoj je provela gotovo cijeli svoj život.

Mališan odjednom spazi križ koji je nezapažen ostao visjeti na zidu pa poviče:

- *Bako, zaboravili smo na Bogeka!*

- *Jesmo, dijete* – odgovori tužno starica. – *Da nismo zaboravili na Bogeka, sad se ne bismo morali seliti!*

Božidar Prosenjak

Tko sluša Boga

Jednoga dana uđe rabi od Krakova u sobu i nađe svoga sina duboko uronjena u molitvu. U kutu je stajala kolijevka iz koje se čuo dječji plač.

Rabi reče svome sinu:

- *Ne čuješ li kako dijete plače?*

Sin odgovori:

- *Oče, sav sam se predao Bogu.*

Na to rabi reče:

- *Tko se predaje Bogu, vidi i muhu kako gmiže po zidu.*

Willi Hoffsümmer, *Kratke priče 2*, Sesevete : Župni ured ; 1998.

Pravedna nadoknada za učinjena djela

Ako se vinova loza ne obrađuje, rađa kiselim plodom. Ako se pak obrađuje, njezin plod hrani. No vinograd treba i čuvati i štiti. Isto kao i kraljevstvo Božje. I ono se mora negovati i štiti od raznih napada koji ga mogu ugroziti. Ljudi ne istupaju iz kraljevstva Božjeg slučajno. Najčešće se to događa hotimično. Kao što ga se izabire slobodno, tako ga se i odbacuje slobodno. Prvo čitanje i evanđelje opisuju dva pokušaja protivljenja Božjim planovima o kraljevstvu. U oba slučaja radi se o hotimičnoj izdaji. U prvom čitanju je vinograd »krivac«, dok su se u evanđelju vjerni vinogradari okrenuli i postali izdajnički uzurpatori. Ima trenutaka kad se vjernik, bez obzira na to što Bog čini za njega, jednostavno buni protiv Božjeg plana i govori: ne želim služiti; činit ću ono što ja hoću. Za svaku vrstu ponašanja slijedi nadoknada. Iz ljubavi prema vinogradu izdaja se ne može tolerirati. Ako vjernici ne donose ploda, za njihovo dobro je da Bog intervenira i odstrani ono što smeta urodu. Onaj tko pokušava uzurpirati kraljevstvo da bi njime mogao kontrolirati, pravedno je da Bog vinograd podari drugome tko će vjerno ostvarivati Njegov plan.

Potruditi se vratiti uloženo

Ulomak iz Izaijine knjige je uradak vrhunskog pjesnika. Pjesnik koristi metaforu vinograda koji predstavlja Izrael. Pjesma ljubavi govori o prorokovu prijatelju. Hebrejska riječ prijatelj se često prevodi i s »draga osoba«, kao što je slučaj u hrvatskom prijevodu. Ali ta se hebrejska riječ najčešće upotrebljava za opisivanje osobe koju Bog neizmjerljivo voli. Izaijin prijatelj je dao sve od sebe i puno je uložio u vinograd. Nije žalio truda i napora. Sve je učinio što je bilo u njegovoj moći, i

bio je očekivan obilan rod. No očekivanja su potpuno podbacila. Nakon toga u tekstu se uočava promjena naglaska. Pisac više ne govori o svom prijatelju, nego se vlasnik vinograda obraća Jeruzalemcima i Judejcima i iznosi riječi osude. Urod je mogao podbaciti, ali otkud to da vinograd izrodi vinjagu? Jedini odgovor je namjerna nevjera ili odbacivanje svega ponuđenog od strane Boga, jer vlasnik vinograda je Bog, a vinograd izraelski narod. Bog je uložio jako puno u taj narod, a oni su prezreli Božje nastojanje. Ono što je počelo kao pjesma ljubavi, završilo je kao izraz osude.

<https://paroisses.poitiers.catholique.fr>

Čemu zabrinutost kad je Krist tu?

U ovom ulomku je vidljiva Pavlova obzirnost prema Filipljanima. Nešto se dogodilo i oni su postali zabrinuti, te im Pavao upućuje riječi utjehe i upute kojim putem ići. Zabrinutost pokazuje da nisu imali dovoljno pouzdanja. Ta stvarnost je česta kod ljudi. U stvarima vjere zabrinutost često uključuje nedostatak pouzdanja u Božju brigu i zaštitu. I upravo o toj temi Pavao govori. Umjesto da budu zabrinuti, kršćanima se savjetuje da se okrenu Bogu u molitvi. Pavlov savjet ne podrazumijeva da će se situacija koja je dovela do zabrinutosti promijeniti, nego da će se osloboditi zabrinutosti. Pavao ne želi zavoditi svoje slušatelje i ne tvrdi da je molitva neka vrsta magične sile koja će ispraviti nepravdu. Ona je prije svega otvorenost Bogu koja pomaže ljudima prihvatiti razne životne situacije. Pavao isto tako savjetuje da svoje molitve upućuju u zahvalnosti. Ako ga poslušaju, uživat će mir kakvog samo Bog može dati. I na kraju Pavao iznosi moralne upute: kako misliti i što činiti. Za primjer imaju Pavla čiji su stavovi potpuno različiti od vjernika u Filipima. Njima je nedostajalo pouzdanja i povjerenja u Boga; Pavao je uvjeren u kršćansku autentičnost, zato što je utemeljena u Kristu.

Davati urod

I u današnjem evanđelju Isus ustaje protiv vođa naroda. Iznosi im prisposobu o vinogradu. Vlasnik je posadio vinograd, ogradio ga, uredio i vinogradarima je ostalo samo da uberu rod. U vrijeme ubiranja roda, poslao je prvo slugu i na kraju sina. No vinogradari su ih sve ubili. Očito je da su slugu predstavljali proroke tijekom izraelske povijesti, a sin je predstavljao Isusa. Nakon završetka prisposobe, Isus se okreće vođama naroda i traži da oni izreknu presudu u tom slučaju. Jasno im je bilo da je prisposoba isticala njihovo odbijanje Božjih uputa, i da bez obzira na to kakvu presudu izreknu, da je izriču sami sebi. Presuda koju izriču jest teška, ali ništa nije bila teža od ponašanja zlih upravitelja. Stoga ne čude Isusove riječi: kao što će se vinograd oduzeti od zlih upravitelja i dati drugima, tako će se i kraljevstvo Božje oduzeti od prvaka i dati narodu koji će donositi plodove. Treba biti oprezan i ovaj ulomak ne tumačiti antisemitski. Isus osuđuje vođe naroda, a ne cijeli narod. Učinak prisposobe je sličan prošlotjednom evanđelju: prvaci osuđuju sebe svojim vlastitim riječima i time bivaju posramljeni, a Isus uzveličan.

Darko Tomašević, Nedjeljna Biblijska poruka, Glas Koncila

Prvo čitanje:

Iz 5, 1-7

*Vinograd Gospodina nad vojskama
dom je Izraelov.*

Čitanje Knjige proroka Izaije

Zapjevat ću svojemu dragome,
pjesmu svog ljubljenog
njegovu vinogradu.

Moj je dragi imao vinograd
na brežuljku rodnome.

Okopa ga, iskrči kamenje,
posadi ga lozom plemenitom.
Posred njega kulu on podiže
i u nj tijesak metnu.

Nadaše se da će uroditi groždem,
a on izrodi vinjagu.

Sad, žitelji jeruzalemski
i ljudi Judejci,
presudite izmeđ' mene
i vinograda mojega.

Što još mogoh učiniti za svoj vinograd
a da nisam učinio?

Nadah se da će uroditi groždem,
zašto vinjagu izrodi?

No sad ću vam reći
što ću učiniti od svog vinograda:
plot ću mu soriti da ga opustoše,
zidinu razvaliti da ga izgaze.

U pustoš ću ga obratiti, ni obrezana
ni okopana,
nek' u drač i trnje sav zaraste;
zabranit ću oblacima
da dažde nad njime.

Vinograd Gospodina nad Vojskama
dom je Izraelov;
izabrani nasad njegov
ljudi Judejci.
Nadao se pravdi, a eto nepravde,
nadao se pravičnosti, a eto vapaja.

Riječ Gospodnja**Otpjevni psalam:**

Ps 80, 9.12-16.19-20

*Vinograd Gospodnji dom je
Izraelov.*

Ti prenese čokot iz Egipta,
pogane istjera, a njega zasadi.
Mladice svoje ispruži do mora
i svoje ogranke do Rijeke.

*****

Zašto si mu srušio ogradu
da ga beru svi što putem prolaze,
da ga pustoši vepar iz šume,
da ga pasu poljske zvijeri?

*****

Vrati se, Bože nad vojskama,
pogledaj s neba i vidi,
obiđi ovaj vinograd:
zakrili nasad desnice svoje,
sina kog za se odgoji!

*****

Nećemo se više odmetnuti od tebe;
poživi nas, a mi ćemo zazivati ime
tvoje.

Gospodine, Bože nad vojskama,
obnovi nas,
razvedri lice svoje i spasi nas!

*****

Drugo čitanje:

Fil 4, 6-9

To činite i Bog mira bit će s vama!**Čitanje Poslanice svetoga Pavla apostola Filipljanima****B**raćo!

Ne budite zabrinuti ni za što, nego u svemu - molitvom i prošnjom, sa zahvaljivanjem - očitujte svoje molbe Bogu. I mir Božji koji je iznad svakog razuma čuvat će srca vaša i vaše misli u Kristu Isusu.

Uostalom, braćo, što je god istinito, što god časno, što god pravedno, što god čisto, što god ljubazno, što god hvalevrijedno; je li što krepost, je li što pohvala - to nek vam je na srcu! Što ste naučili, i primili, i čuli, i vidjeli na meni - to činite i Bog mira bit će s vama!

Riječ Gospodnja**Evandjelje:**

Mt 21, 33-43

Vinograd će iznajmiti drugim vinogradarima.**Čitanje svetog Evandjelja po Mateju****U**ono vrijeme:

Reče Isus glavarima svećeničkim i starješinama narodnim:

»Drugu prispodobu čujte! Bijaše neki domaćin koji posadi vinograd, ogradi ga ogradom, iskopa u njemu tijesak i podiže kulu pa ga iznajmi vinogradarima i otputova. Kad se približilo vrijeme plodova, posla svoje sluge vinogradarima da uzmu njegov urod. A vinogradari pograbe njegove sluge pa jednoga istukoše, drugog ubiše, a trećega kamenovaše. I opet posla druge sluge, više njih nego prije, ali oni i s njima postupiše jednako.

Naposljetku posla k njima sina svoga misleći: 'Poštovat će mog sina.' Ali kad vinogradari ugledaju sina, rekoše među sobom: 'Ovo je baštinik! Hajde da ga ubijemo i imat ćemo baštinu njegovu!' I pograbe ga, izbace iz vinograda i ubiju.

Kada dakle dođe gospodar vinograda, što će učiniti s tim vinogradarima?« Kažu mu: »Opake će nemilo pogubiti, a vinograd iznajmiti drugim vinogradarima što će mu davati urod u svoje vrijeme.«

Kaže im Isus: »Zar nikada niste čitali u Pismima: *Kamen što ga odbaciše graditelji postade kamen zaglavni. Gospodnje je to djelo – kakvo čudo u očima našim!* Zato će se – kažem vam – oduzeti od vas kraljevstvo Božje i dat će se narodu koji donosi njegove plodove!«

Riječ Gospodnja

Bog uvijek novih mogućnosti

U evanđelju čitamo Isusovu prisposobu o »vinogradarima ubojicama«. Ne znam tko je dao ovom odlomku takav podnaslov, meni se ne sviđa jer glavni likovi u ovoj prisposobi nisu »vinogradari ubojice«, već beskrajno strpljivi Bog.

Pokušajmo iz takvog kuta promisliti ovu prisposobu.

Ako, naime, naglasak stavimo na »vinogradare ubojice«, onda ovaj evanđeoski odlomak čitamo s određenom nelagodom. Glede njegovog stila, spada u tzv. apokaliptičku književnu vrstu, i možda upravo zbog toga i ovu prisposobu rado spominju pripadnici pojedinih sekta koji bi pod svaku cijenu željeli vidjeti Božju kaznu nad grješnicima. Nekada bi možda stvarno trebalo koristiti i apokaliptički govor, odlučno osuditi zlo, ali to nije Isusov stil. On nikada nije prijetio čovječanstvu s tim da će »Bog stupiti u opći štrajk«, to jest da će nas prepustiti samima sebi. Naprotiv, Bog se već i u Starom zavjetu zakleo samim sobom da nikada neće uništiti čovjeka, niti onda, ako mu postane

nevjieran. S ovim Bogom srećemo se i u sadašnjem evanđelju.

Uočimo prije svega da gospodar vinograda, u kojemu ovdje prepoznamo Boga, Oca Isusa Krista, ne žuri kazniti opake vinogradare. Ne prijeti im paklom, prokletstvom, strašnim bolestima, katastrofama. Uopće ne prijeti. Štoviše, stalno daje nove mogućnosti: šalje prvu skupinu svojih slugu pa drugu skupinu i konačno svoga sina. Gospodar vinograda još uvijek vjeruje u obraćenje vinogradara.

Takav je naš Bog: nikada ne zalupi pred nama vrata obraćenja, nikada nije on taj, koji raskida sklopljeni savez s nama, koji prekida prijateljstvo s nama.

U ovoj prisposobi susrećemo se i s jednim vječno uznemirujućim pitanjem: zašto Bog ne kažnjava zlikovce? Već je i starozavjetni Psalmist molio: »Nek zločinci sa zemlje nestanu, i bezbožnika nek više ne bude!« (Psalam 104.). Odgovor daje točno ova prisposoba: Bog neće uništiti zle jer vjeruje u čovjeka čak i onda kada čovjek ne vjeruje u njega! Bog vjeruje u onu, u nama duboko usađenu želju, koju je on usadio u naše srce, to jest da se smisao života može naći samo tako ako njega tražimo i njemu povjerimo svoj život.

Ako, međutim, čovjek ovo porekne, zgazi, ušutka, ako prekine svoju vezu s Bogom, tada mora prihvatiti posljedice, što možemo iščitati i iz primjera zločestih vinogradara: nije ih trebalo posebno kazniti, oni su sami proigrali Božju ljubav i od toga ne treba veća kazna.

Ponovno moramo otkriti radosna srca da Božje zapovijedi nisu samovoljni zahtjevi, već jamstva našeg ljudskog dostojanstva. Božji zakoni su poput brane koja štiti naše kuće od poplave. Tako smo i s Božjim zapovijedima: one su brane našeg ljudskog dostojanstva i sreće. Ako brane popuste, neizbježno slijedi katastrofa.

Na žalost, danas kao da ima jako mnogo prekida na brani: poremećene su brane moralne odgovornosti i ljudskih prava.

Ljubav našeg Boga, međutim, još i ovdje nas iznenađuje. On je u stanju i spreman je ponovno sagraditi one brane koje smo mi zbog svoje manjkavosti ili zloće probili. Svaka sveta ispovijed je takva izgradnja brane kada Bog ispruži ruku prema nama da nas uhvati prije nego bismo konačno potonuli, i ujedno daje novu mogućnost da pođemo dalje.

Takav je naš Bog. O njemu je Isus govorio u prisposobi koja u podnaslovu nosi naziv »zločesti vinogradari«, a kojoj bismo mi poslije ovog razmišljanja radije dali naslov: »Bog uvijek novih mogućnosti«.

Mihály Szentmártony

Očarani Božjom riječju. FTI, Zagreb 2013.

Jeziva prisposoba

Isusova prisposoba nije nimalo blaga. Upravo suprotno, mučna je, pa čak i jeziva. Ali je utoliko bliža stvarnosti. Uvijek je među ljudima bilo mnogo nepravde, ubojstava i zločina zbog novca, baštinjenih dobara, kuća, polja, vinograda. Zbog područja u kojima žive pripadnici raznih naroda, vjera i rasa. Zbog nasilja nad manjinama. Zbog pohlepe za vlašću. Zbog krivotvorenja povijesti. Zbog raspirivanja mržnje. Zbog pohlepe onih koji imaju dovoljno, te žele imati još više. Jači napada slabijeg, bogati iskorištava siromašnoga, veliki ugrožava malenoga, naoružani prijeti golorukom.

Krist, osuđenik ponižen i pribijen na križ pred očima svih, kamen što ga odbaciše graditelji, objedinjuje u sebi sve koji su nepravедno osuđivani, ponižavani, odbacivani ili ubijani. Kaže da će sve to postati temelj nečeg novog i spasonosnog, postat će Gospodnje djelo - kakvog li čuda u našim očima!

Franc Cerar

Sakrament svetoga reda

Marko Ivan Rupnik, *Prikazanje u Hramu*,
<https://www.pinterest.com/>

Krist Gospodin uzdigao je na dostojanstvo sakramenta ženidbeni savez među krštenima, kojim muška osoba i ženska osoba međusobno uspostavljaju zajednicu svega života po svojoj naravi usmjerenu k dobru supruga te k rađanju i odgajanju potomstva.

I. Ženidba u Božjem nacrtu

Sveto pismo započinje stvaranjem muškarca i žene na sliku i priliku Božju a završava prikazom »svadbe Jaganjčeve« (Otk 19,7.9). S kraja na kraj Pismo govori o ženidbi i o njezinu »otajstvu«, o njezinu ustanovljenju i o smislu koji joj Bog daje, o njezinu podrijetlu i svrsi, o različitim ostvarenjima tijekom cijele povijesti spasenja, o njezinim nevoljama što proizađoše iz grijeha i o njezinoj obnovi »u Gospodinu« (1 Kor 7,39), u Novom Savezu Krista i Crkve.

Ženidba u redu stvaranja

»Intimna zajednica bračnog života i ljubavi, koju je Stvoritelj utemeljio i providio vlastitim zakonima, sazda se ženidbenim ugovorom (...) Sam je Bog začetnik ženidbe«. Zvanje za ženidbu upisano je u samu narav muškarca i žene kakvi su izašli iz ruke Stvoriteljeve. Ženidba nije ustanova isključivo ljudska, unatoč brojnim promjenama kojima je mogla biti podvrgnuta kroz vjekove, u raznim kulturama, društvenom ustrojstvu i duhovnim stavovima. Zbog tih pak različnosti ne smijemo zaboraviti ono što je u braku opće i trajno. Premda dostojanstvo te ustanove ne izlazi posvuda jednako na vidjelo, ipak u svim se kulturama javlja stanovit smisao o uzvišenosti bračnog sjedinjenja, jer je »spas kako osobe tako i ljudskog i kršćanskog društva tijesno povezan sa sretnim stanjem u bračnoj i obiteljskoj zajednici«.

Bog koji je čovjeka iz ljubavi stvorio, pozvao ga je na ljubav kao osnovno urođeno zvanje svakog ljudskog bića. Čovjek je naime stvoren na sliku i priliku samoga Boga koji je Ljubav. Budući da je Bog stvorio muško i žensko, njihova uzajamna ljubav postaje slikom posvemašnje i neprolazne ljubavi kojom Bog ljubi čovjeka. To je nešto dobro, vrlo dobro u očima Stvoriteljevim. I ta ljubav koju Bog blagoslivlje namijenjena je plodnosti i da se ostvari u zajedničkom djelu očuvanja stvorenja: »I blagoslovi ih Bog i reče im: Plodite se i množite i napunite zemlju i sebi je podložite« (Post 1,28).

Sveto pismo potvrđuje da su muškarac i žena stvoreni jedno za drugo: »Nije dobro da čovjek bude sam.« Žena, »meso od mesa njegova«, njemu sučelice, njemu jednaka i sasvim bliska, darovana mu je od Boga kao »pomoć«, predstavljajući tako Boga od kojega nam dolazi pomoć." »Stoga će muškarac ostaviti oca i majku da prione uza svoju ženu, i bit će njih dvoje jedno tijelo« (Post 2,24).¹⁰⁰ Da to znači neprolazno jedinstvo njihovih dvaju bića, sam Gospodin pokazuje podsjećajući kakav je bio »u početku« Stvoriteljev naum: »Tako više nisu dvoje nego jedno tijelo« (Mt 19,6).

Ženidba pod vlašću grijeha

Svaki čovjek ima iskustvo zla, oko sebe i u sebi. To se iskustvo osjeća i u odnosima između muškog i ženskog. Njihovo je sjedinjenje oduvijek ugrožavano neslogom, težnjom za gospodarenjem, nevjerom, ljubomorom i sukobima, što sve može voditi do mržnje i raskida. Taj se nered može očitovati oštrije ili manje oštro i može biti bolje ili slabije obuzdavan, već prema kulturama, razdobljima, pojedinim osobama - ali čini se da je upravo sveopćeg karaktera.

Vjera nas uči da taj nered, koji s boli konstatiramo, ne proizlazi iz naravi muškarca i žene, niti iz naravi njihovih odnosa, nego iz grijeha. Raskid s Bogom, prvi grijeh ima za prvu posljedicu raskid izvornoga zajedništva muškarca i žene. Njihovi su odnosi izopačeni uzajamnim optužbama; njihova uzajamna privlačnost, dar samog Stvoritelja, izokreće se u

odnose gospodarenja i požude; divan poziv muškarca i žene da budu plodni, da se množe i da sebi podlože zemlju opterećenje porođajnim bolovima i umorom od rada.

Ipak, premda teško poremećen, red stvaranja ostaje. Da bi liječili rane grijeha, muškarac i žena trebaju pomoć milosti koju im Bog, u svom beskrajnom milosrđu, nikad nije uskratio. Bez te pomoći muškarac i žena ne mogu ostvariti svoje životno jedinstvo za koje ih je Bog »u početku« stvorio.

II. Slavlje ženidbe (vjenčanje)

U latinskom obredu, slavlje sakramenta ženidbe između dvoje katoličkih vjernika redovito biva pod misom iz razloga što su svi sakramenti povezani s Kristovim vazmenim otajstvom." U Euharistiji se vrši spomenčin Novoga saveza, kojim se Krist zauvijek sjedinio s Crkvom, svojom ljubljenom zaručnicom, za koju je samoga sebe predao. Prikladno je, dakle, da mladenci zapečate pristanak uzajamnog darivanja prikazujući vlastite živote, sjedinjujući to prikazanje s prinosom Kristovim za Crkvu, prisutnim u euharistijskoj žrtvi, i primajući pričest kako bi, imajući udjela u istome Tijelu i istoj Krvi Kristovoj, oni »tvorili samo jedno tijelo« u Kristu.

»Kao sakramentalni čin posvećenja, liturgijsko ženidbeno slavlje (...) mora po sebi biti valjano, dostojno i plodonosno.«

Stoga priliči da se budući supružnici pripreme na ženidbeno slavlje pristupajući sakramentu pokore.

U latinskoj Crkvi obično se drži da sami mladenci, kao služitelji Kristove milosti, uzajamno podjeljuju sakrament ženidbe izrazujući pred Crkvom svoj pristanak. U istočnim liturgijama služitelj sakramenta (nazvanog »vjenčanje«) jest prezbiter ili biskup koji, nakon što je primio uzajamni pristanak mladenaca, redom ovjenča mladenca i mladenku u znak ženidbenog saveza.

Različite liturgije obiluju blagoslovnim molitvama i epiklezama koje od Boga zazivaju milost i blagoslov na novi par, napose na mladenku. U sakramentalnoj epiklezi mladenci primaju Duha Svetoga kao zajedništvo ljubavi Krista i Crkve. On je pečat njihova saveza, uvijek nuđeno vrelo njihove ljubavi, snaga u kojoj će se njihova vjernost obnavljati.

III. Ženidbena privola

Ženidbeni savez sklapaju kršteni muškarac i žena, slobodni za sklapanje ženidbe, slobodno izrazujući svoju privolu. »Biti slobodan« znači:

- ne biti podložan prisili;
- biti bez zapreka na temelju naravnog ili crkvenog zakona.

Crkva smatra uzajamnu privolu među mladencima nužnim čimbenikom »koji čini ženidbu«. Nema li privole, nema ni ženidbe.

Privola je »čin volje kojim se supružnici uzajamno darivaju i primaju«: »Uzimam te za svoju ženu« - »Uzimam te za svoga muža«. Ta privola koja uzajamno vezuje supružnike, nalazi svoje ispunjenje u činu kojim njih dvoje postaju »jedno tijelo«.

Privola treba biti čin volje svake ugovorne stranke, slobodan od nasilja ili teške izvanjske prisile. Nikoja ljudska vlast ne može tu privolu nadomjestiti. Nedostaje li ta sloboda, ženidba je nevaljana.

Zbog toga (ili iz drugih razloga koji ženidbu čine ništavnom ili kao da je nije bilo), nakon što nadležni crkveni sud istraži slučaj, Crkva može proglasiti »ništavnost ženidbe«, što znači izjaviti da ženidbe nije ni bilo. U tom slučaju dotični muškarac i žena slobodni su sklapati druge ženidbene veze, s time da poštuju naravne obaveze koje bi proistekle iz prethodnog sjedinjenja.'

Svećenik (ili đakon) koji prisustvuje vjenčanju prima od mladenaca privolu u ime Crkve i u ime Crkve daje blagoslov. Nazočnost crkvenog službenika (kao i svjedoka) vidljivo ističe da je ženidba crkvena stvarnost.

To je razlog zbog kojega Crkva za svoje vjernike redovito traži *crkveni oblik* vjenčanja. Više je razloga tome u prilog:

- Sakramentalno sklapanje ženidbe je *liturgijski čin*. Prikladno je, dakle, slaviti je u javnom crkvenom bogoslužju.

- Ženidba uvodi u određeni crkveni *stalež*, u Crkvi uspostavlja među supružnicima kao i prema djeci stanovita prava i dužnosti.

- Budući da je ženidba u Crkvi određeni stalež, potrebno je imati o njoj sigurnost (otud obveza nazočnosti svjedoka).

- Javnost privole štiti jednom dano »da« i pomaže da mu supružnici ostanu vjerni.

Da supružničko »da« bude čin odgovoran i slobodan, i da ženidbeni savez ima čvrste i trajne čovječne i kršćanske temelje, priprava za brak od osnovne je važnosti.

Povlašteni su put toj pripravi primjer i nauk roditelja i obitelji.

Uloga pastira i kršćanske zajednice kao »Božje obitelji« nužna je za prenošenje ljudskih i kršćanskih vrijednosti braka i obitelji, to više što u naše doba mnogi mladi imaju iskustvo o razorenim ognjištima koja više ne jamče dovoljno tu pripravu.

Mlade treba, osobito u krilu njihovih obitelji, prikladno i na vrijeme poučiti o dostojanstvu bračne ljubavi, o njezinoj zadaći i njezinim izrazima, kako bi, odgojeni u poštivanju čistoće, mogli u pravo doba prijeći od časnog zaručništva u brak."

Mali vjeronaučni leksikon

Katolička crkva

Povijest

Katolička crkva u ranome srednjem vijeku

U ranome srednjem vijeku (500.-1050.), Crkva se na Zapadu nastoji prilagoditi novonastalom stanju.

Nastankom germanskih država na razvalinama Zapadnoga Rimskog Carstva nastaje feudalni sustav. Crkva se također feudalizira, a zauzvrat pokrštava germanske narode (Franci, Burgundi, Sasi, Angli, Alemeni, Bavarci, Langobardi, Normani i dr.). Klodvigovim krštenjem (496.) pokršteni su i Franci, pa se za Merovinga (500.-700.), a osobito za Karolinga (IX. st.) uspostavlja bliska veza između franačke države i papinstva. Crkva je dobila potporu u evangelizaciji, ali se i država počela uplitati u crkveno područje, što je osobito izraženo potkraj ranoga srednjeg vijeka u sporu oko imenovanja biskupa (borba za investituru).

U tom razdoblju posebna uloga, duhovna i civilizacijska, pripada redovništvu. Sv. Benedikt Nursijski (VI. st), utemeljitelj benediktinaca, svojim je Pravilom i načelom „ora et labora“ eremitsko (pustinjačko) monaštvo organizirao u cenobitsko (samostansko) u brojnim samostanima. Tako samostani postaju vjerske oaze. Prepisivanjem starih rukopisa u samostanskim pisarnicama postaju prenositeljima antičke duhovne kulture. Obradom zemlje, krčenjem šuma, razvojem samostanskih radionica, samostani su prenositelji i materijalne kulture. U V. i VI. st. redovnici iz Galije i Britanije širili su kršćanstvo u Irskoj (sv. Patrik, Kolumban Stariji, Kolumban Mlađi), gdje su nastali brojni samostani. Zauzvrat, irski monasi u VII. i VIII. st. djeluju kao misionari na kontinentu među germanskim plemenima (sjeverozapadna Njemačka, Franačka, Tiringija, Alemanija, Švapska i Bavarska). Među Anglima i Sasima djeluje sv. Austin (Augustin), prvi canterburyjski nadbiskup, a među njemačkim plemenima na kontinentu sv. Bonifacije. U VIII. i IX. st. pokršteni su Slovenci, Česi, Moravljani, Hrvati i Poljaci, pa će se ti slavenski narodi naći unutar zapadne Crkve i njezine jurisdikcije. U X. st. kršćanstvo će primiti i Mađari.

Za drugi dio toga crkvenopovijesnog razdoblja karakteristična je sve veća napetost između zapadne i istočne Crkve oko papinskog primata, što je, 867. godine, izazvalo privremeni raskol (Focijev raskol), a 1054. dolazi do konačnog raskola između katoličanstva i pravoslavlja (Istočni raskol).

U X. st. jača vlast njemačkih careva, slabi papinska vlast i gubi svoj duhovni autoritet. Početkom X. st. započinje klinijevska reforma, kojom počinje duhovna obnova Crkve.

Franjo Asiški

Pravim imenom Giovanni Francesco di Bernardone, budući zaštitnik siromašnih i bolesnih rodio se u bogatoj trgovačkoj obitelji u Asizu u Italiji 1181. godine. U mladosti je bio veseo mladić koji je za vrijeme rata Asiza s Perugiom pao u zarobljeništvo i teško se razbolio. Nakon povratka iz rata mladenačku objest zamijenio je samoćom u prirodi i druženjem sa siromašnima i bolesnima.

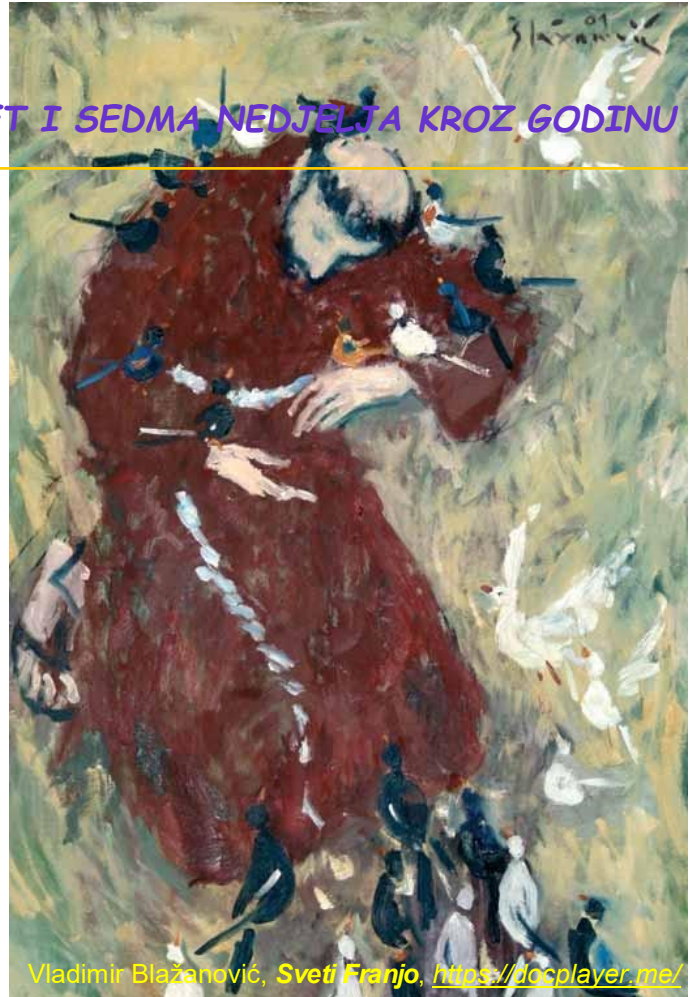
Odjeven u vreću posluživao je gubavce i propovijedao siromaštvo. „*Franjo, idi i obnovi moju Crkvu*“ čuo je glas Krista u crkvi sv. Damjana. Vrijedno je propovijedao i skupljao oko sebe velik broj pokorničke braće. Novac je trošio na izgradnju crkvi, zbog čega ga se otac odrekao.

Papa Inocent III. mudro je 1209. potvrdio njegov rad, pa je tako i službeno osnovan *Ordo fratrum minorum - Red manje braće*. Tri godine poslije skromni je Franjo s Klarom Skifi osnovao žensku granu reda - *klarise*.

Od neznatne družbe male braće nastao je red koji se raširio po cijelom svijetu. Papa Nikola IV. poslao je franjevce kao misionare u Bosnu, a 1339. ondje je ustanovljena posebna vikarija koja je doživjela nevjerojatan razvoj i postala osnova franjevačkih provincija na hrvatskom području. Među Hrvatima, skupno su franjevci i franjevke najbrojniji od svih redova.

Franjo je ubrzo nakon smrti proglašen svecem, a u rodnom Asizu u njegovu je čast podignuta bazilika. Zbog njegove zaljubljenosti u prirodu kao Božje stvorenje, ekolozi su sv. Franju izabrali za svoga zaštitnika.

<https://magazin.hrt.hr/>

Vladimir Blažanović, *Sveti Franjo*, <https://docplayer.me/>

Molitva svetog Franje

*Gospodine, učini me oruđem svoga mira:
Gdje je mržnja, da donosim ljubav!
Gdje je uvreda, da donosim praštanje!
Gdje je nesloga, da donosim jedinstvo!
Gdje je zabluda, da donosim istinu!
Gdje je sumnja, da donosim vjeru!
Gdje je očaj, da donosim nadu!
Gdje je tama, da donosim svjetlo!
Gdje je žalost, da donosim radost!*

*Gospodine, učini da ne tražim:
da me tješe, nego da ja tješim druge;
da ne zahtijevam da me razumiju,
nego da se trudim razumjeti druge;
da ne tražim samo da me ljube,
nego da i ja ljubim druge!
Jer tko se daruje, prima:
tko prašta, bit će mu oprošteno
i tko umire sebi, rađa se za vječni život!*

NAŠI POKOJNI

BORIS ČULINA,

PU zadarska, Murvica, 4. listopada 1991.

DRAŽEN KLARIĆ,

PU varaždinska, Borovo Naselje, 4. listopada 1991.

MILAN VALENT,

PU sisačko - moslavačka, Glinsko Novo Selo, 4. listopada 1991.

MILORAD VERUNICA,

PU zadarska, Murvica, 4. listopada 1991.

SAŠA ARLOVIĆ- ŽEPIĆ,

PU vukovarsko - srijemska, Vukovar, 4. listopada 1991.

TIHOMIR PERLIĆ,

PU vukovarsko - srijemska, Otok - Spačva, 4. listopada 1991.

ZORAN ŠIMUNOVIĆ,

PU vukovarsko - srijemska, Otok - Spačva, 4. listopada 1991.

ŽELJKO PETRIČEVIĆ,

PU vukovarsko - srijemska, Otok - Spačva, 4. listopada 1991.

SLAVO BOGOVIĆ,

PU karlovačka, u službi, Karlovac, 4. listopada 1995.

DARKO RAVENŠČAK,

PU zagrebačka, Zagreb, 5. listopada 1991.

DRAGAN KOMLENAC,

PU dubrovačko - neretvanska, Sustjepan 5. listopada 1991.

NIKO MUJO,

PU dubrovačko - neretvanska Pridvorje, 5. listopada 1991.

JOSIP JURAIĆ,

PU karlovačka Karlovac, 5. listopada 1991.

MIHOVIL RADOČAJ

PU karlovačka Karlovac, 5. listopada 1991.

MARIJAN DRAŽETIĆ,

PU sisačko - moslavačka, Novo Pračno, 5. listopada 1991.

JOSIP MASLAK,

MUP, Lasinja, 5. listopada 1991.

NIKOLA VUKSAN,

MUP, Lasinja, 5. listopada 1991.

IVAN KOVAČ,

MUP, Slobodnica, 5. listopada 1991.

STJEPAN JONJIĆ,

PU vukovarsko - srijemska, Andrijaševci, 5. listopada 1991.

STJEPAN KARAKAŠ,

PU vukovarsko - srijemska, Andrijaševci, 5. listopada 1991.

STJEPAN MIHALJEVIĆ,

PU sisačko - moslavačka, Novska, 5. listopada 1991.

STJEPAN, MATIĆ,

PU vukovarsko - srijemska, Andrijaševci, 5. listopada 1991.

ŽELIMIR ŽANETIĆ,

PU dubrovačko - neretvanska, Slano, 5. listopada 1991.

ŽELJKO MARTINOVIĆ,

PU dubrovačko - neretvanska, Osojnik, 5. listopada 1991.

- DALIBOR DUCHAČ,** PU požeško - slavonska, Pakrac, 5. listopada 1991.
- ĐURO HARAMUSTEK,** PU bjelovarsko - bilogorska, Pakrac, 5. listopada 1991.
- IVAN GREGURIĆ,** PU sisačko - moslavačka, Glina, 5. listopada 1991.
- TOMISLAV KUCHAR,** PU primorsko - goranska, Batinjani Pakrački, 5. listopada 1991.
- ZLATKO PETRUŠIĆ,** PU primorsko - goranska, Mirkovica, 5. listopada 1991.
- ŽELJKO GRAHOVAC,** PU sisačko - moslavačka, Sisak, 5. listopada 1992.
- JANKO PULIĆ,** PU šibensko - kninska, Bićine, 6. listopada 1991.
- DENIS ĆIMIĆ,** PU dubrovačko - neretvanska, Mokošica, 7. listopada 1991.
- VLADIMIRKA DOPSKI,** PU dubrovačko - neretvanska, Mokošica, 7. listopada 1991.
- MILENKO KULAŠ,** PU dubrovačko - neretvanska, Mokošica, 7. listopada 1991.
- JOSIP MRVAC,** MUP sjedište, Jamnička Kiselica, 7. listopada 1991.
- JUSUF MUSLIJA,** PU dubrovačko - neretvanska, Konavle, 7. listopada 1991.
- DJONI POLOVIĆ,** PU karlovačka, Karlovac, 7. listopada 1991.
- JOŠKO VUKOVIĆ,** PU dubrovačko - neretvanska, Mokošica, 7. listopada 1991.

PERO ZEC,

PU dubrovačko - neretvanska, Orašac, 7. listopada 1991.

DENIS JELIČIĆ,

PU splitsko - dalmatinska, Split, 7. listopada 1995.

ŽELJKO BABEC,

PU bjelovarsko - bilogorska, Kukurjovac, 8. listopada 1991.

NIKOLA BRITVEC,

MUP sjedište, Pisarovina, 8. listopada 1991.

ZLATKO BRITVEC,

PU karlovačka, Pisarovina, 8. listopada 1991.

NIKOLA HODAK,

PU karlovačka, Drežničko Selište, 8. listopada 1991.

NIKOLA SERTIĆ,

MUP sjedište, Sertić Poljana, 8. listopada 1991.

NIKOLA PETROVIĆ,

PU bjelovarsko - bilogorska, Daruvar, 8. listopada 1991.

DALIBOR DADIĆ,

PU primorsko - goranska, Gospić, 10. listopada 1993.

POČIVALI U MIRU!

Blažena Djevica Marija od Krunice

Početak listopada Crkva slavi blagdan **Blažene Djevice Marije od krunice**. Spomenik utemeljen kao zahvalu Gospi za veliku pobjedu kršćanske vojske nad turskom u bitci kod Lepanta. Bitka se dogodila 7. listopada 1571. godine. Tad su se kršćani na poziv pape Pia V. utekli zagovoru Majke Božje molitvom krunice, i pobijedili nadmoćniju tursku vojsku. Spomenuti papa sveti Pio V., dominikanac, 1569. godine službeno je odobrio krunicu u današnjem obliku i doprinio da je krunica postala najraširenijom pobožnosti u kršćanstvu.

Nakon drugih pobjeda nad Turcima, koje su također izvojevali uz zagovor Majke Božje, papa Klement XI. ustanovio je blagdan Blažene Djevice Marije od Krunice za prvu nedjelju u listopadu. Danas je vezan uz dan 7. listopada.

Ovaj blagdan nekada se zvao blagdan Blažene djevice Marije od pobjede.

Prema legendi, krunicu kao oblik molitve je Blažena Djevica Marija dala je svetom Dominiku (1170-1221) kao „oružje“ za obraćenje heretika (albigenzia).

U srednjem vijeku, u pojedinim samostanima bila je zamjena za molitvu Časoslova za redovnike laike i pobožne vjernike. Umjesto 150 psalama,

molili su 150 "Očenaša" koje su brojili na niski zrnja poznatih kao kruna (krunica).

Širenjem marijanske pobožnosti u 12. stoljeću, "brevijar Blažene Djevice Marije" umjesto 150 „Očenaša“ moli se 150 "Zdravo Marija". U 15. stoljeću dominikanac Henry Kalkar podijelio je krunicu na petnaest desetica u kojima se razmatraju pojedini događaji iz Isusova života.

Dominikanac, Alanus de Rupe (1428.-1478.) događaje iz Isusova života podijelio je na radosna, žalosna i slavna otajstva. Papa sveti Ivan Pavao II. tim trima otajstvima dodao je otajstva svjetla.

Listopadske marijanske pobožnosti uvedene su krajem devetnaestoga stoljeća

Kako se moli krunica

